

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Perusopetus

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus on kasvatus- ja opetuslautakunnan ja toimialan välinen sopimus perusopetuspalveluista. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit, työvoiman käytön ja laatutavoitteet mittareineen.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Se luo perustan oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle, vahvistaa oppimaan oppimista ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Perusopetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen kuuluu myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen kouluja on 31. Niissä on oppilaita yhteensä 12046, kansainvälisessä koulussa on lisäksi 220 oppilasta. Palvelualueella toimii kolme yhteistyöaluetta. Perusopetuksen oppilaita noin 12,8 % on vieraskielisiä. Opetettavia äidinkieliä on 27. Noin 13 % oppilasta tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan (1571). Turun perusopetuksessa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Erikoisluokilla on oppilaita 2044, mikä on noin 17 % perusopetuksen oppilaita. Ulkokuntalaisia oppilaita on 376 (3 %).

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

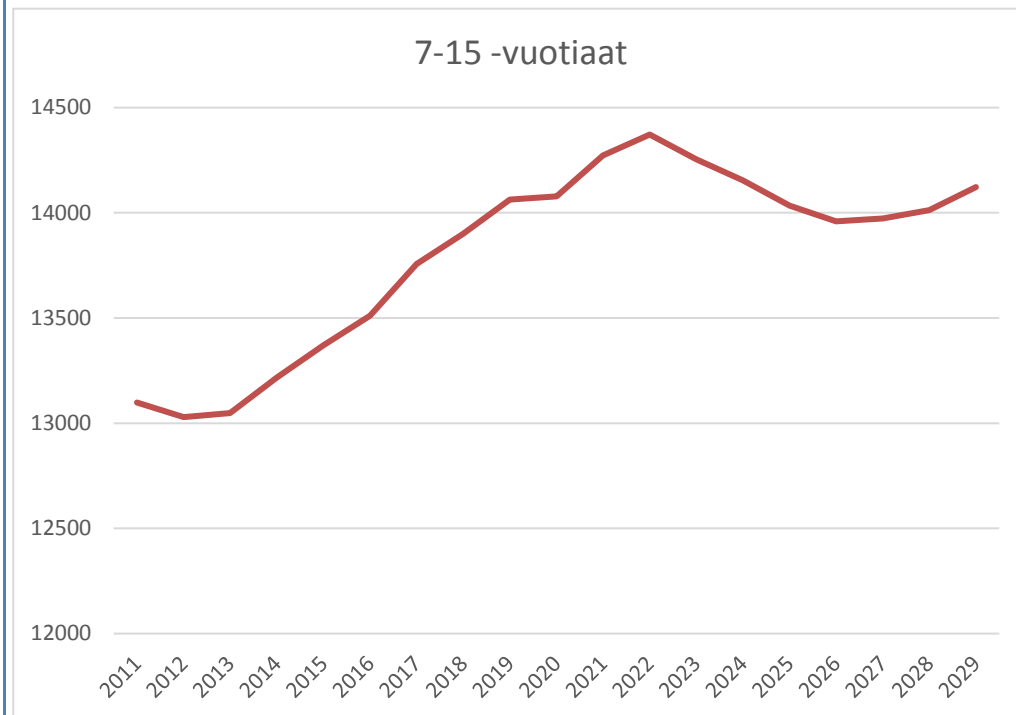
Sivistystoimiala on hankkinut uudet päätelaitteet vuosiluokille 4 ja 7. Laitteet tulevat oppilaille henkilökohtaisiksi kolmen vuoden käyttöajalla. Siten kaikilla 4.-9.-luokkaisilla on päätelaite 1.8.2019 lukien.

Yli-Maarian monitoimitalomallilla toimiva kouluyksikkö aloittaa tammikuussa 2019 toimintansa. Syvälahdessa vastaava yksikkö käynnistyi jo elokuussa 2018.

Sivistystoimiala huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille opinhaluisille voidaan tarjota opiskelupaikka.

Perusopetuslainmukainen aamu- ja iltapäivätoiminta on siirretty sivistystoimialalle siltä osin kuin se on ollut hyvinvointitoimialan järjestämää. Koulupsykologitoiminta on siirtymässä sote –uudistuksen myötä hyvinvointitoimialalta sivistystoimialalle. Sivistystoimialan uima-opetus ja koululiikunnanohjaus ovat jo siirtyneet vapaa-aikatoimialalle.

Oppilasmäärän kehitys perusopetuksessa: Oppilasmäärän kasvu vuodesta 2018 vuoteen 2019 on ennusteen mukaan noin 250 oppilasta.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Perusopetuksen yhteisiksi kehittämistavoitteiksi on asetettu **hyvinvointi sekä osaaminen ja kilpailukyky** kaupunkistrategian mukaisesti. Myös oppimisen digitalisaatiota edistetään henkilökunnan henkilökuntakoulutuksen, -tutoroinnin ja laitteistohankintojen kautta.

Terveystieteiden edistämisen osana jatkuu kansallinen kärkihanke eli Liikkuva koulu -projekti yhdessä vapaa-aikatoimialan kanssa. Lisäksi kehitetään oppilaitosten kalusteita uusien oppimisympäristöjen ja paremman ergonomian edellyttämällä tavalla.

Vanhemmuuden tukeminen on sivistystoimialan perustoimintaa kaikilla palvelualueilla.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2017	TA 2018	TA 2019
Tulot	7.386	6.019	5.925
Menot	114.467	114.298	117.431
Netto	-107.081	-108.280	-111.506
Muutos-%		0,7	3,0

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TA 2018	TA 2019
Htv	1230	1269	1235
Palkat ja palkkiot	51.138.617	50.524.422	51.625.532
Sijaistus %		52 %	50 %
Sairauspoissaolo%		3,0 %	3,0 %

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alataavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Hyvinvointi	2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä 2.1.2 Lisätään tuotavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka	Henkilöstön täydennyskouluttaminen Tuen kehittäminen (kolmiportainen tuki) Koulun oma tavoite; esim. kouluterveyskyselyn tulosten perusteella <ul style="list-style-type: none"> terveet elämäntavat yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen Tavoitteita edistävät hankkeet ja projektit: Multix- monikulttuurisen opetuksen täydennyskoulutushanke Liikkuva koulu 2018 Kerhotoiminnan kehittäminen 2018 JOPOn kehittäminen II Et sä mittään kerhoon lähtis	Toteutettu kyllä/ei, koulutuspvät Ennaltaehkäisevä työote vahvistuu ja erityisen tuen tarve vähenee (siirrettyjen määrä) Koulujen oma mittarit asiaan liittyen ja raportointi vuosikertomuksessa	vuosittain	
Osaaminen ja kilpailukyky	3.1 Yrittävä ja osaava Turku 2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääosaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa 2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	Ensimmäisen vieraan kielen aikaistaminen Perusopetuksen digitaalisatio etenee. Henkilöstökoulutus ja tutorointiohjelma käynnissä Koulut analysoivat omaa tasoaan digitalisaatioprosessissa Koulun oma tavoite Tavoitteita edistävät hankkeet ja projektit: STeAM Turun kielivirta II Kielivirta III SUDEGO Kielitietoisesti kouluissa Kielitietoisesti kouluissa II Perusopetuksen päätelaiteprojekti Tutor Aboensis 2018-2019 – Turun uuden perusopetuksen tutoropettajat Digikilta Disco Idipsum – yhdessä oppiminen	Aikaistamisoperaation valmistelu käynnistetty kyllä / ei Päätelaiteprojektin toinen vaihe 4. ja 7. luokan oppilaille toteutettu/ei Koulutukset toteutettu/ei Arviointilomake Koulun oma mittari	vuosittain	

	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä	Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen Innostu ja innovoi (Innokas) Make it now (Innokas) PaikkaOppi Plus 2 Uusi PaikkaOppi Työelämälehtori			
Lisätietoja:					

Muut tavoitteet

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
Lisätietoja:				

4.2 Projektit

Strateginen hanke	Projekti	Vaihe	Hyötytavoitteet	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytös
Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	Et sä mittään kerhoon lähtis	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hanke tukee oppilasyhteistyöverkoston aktivoitumista, oppilahuoltotoimintaan osallistuvien sekä koulujen yhteistyötä ja erityisesti kerhotoiminnan kehittämistä erilaisissa ja erikokoisissa kouluissa. Hanke tukee sivistystoimen strategiaa sekä myös merkittävästi kodin ja koulun yhteistyötä	18.5.2017	31.12.2019	2.1.2 Lisätään tuottavuutta teke-mällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Sito/Tieto- ja viestintätekniikan opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Perusopetuksen päätelaiteprojekti	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tieto- ja viestintätekniikan käyttö opetuksessa ja oppimisessa on luontevaa, kun päätelaitteet ovat aina saatavilla, kun niitä tarvitaan. Oppilaiden taito hyödyntää digitaalisia välineitä paranee merkittävästi. Päätelaite ratkaisu lisää päätelaitteiden määrää, mutta samalla voidaan vähentää OPAS-työasemien määrää ja vapauttaa suurin osa perusopetuksen tietokone-luokkatiloista muuhun käyttöön. Digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen mahdollistuu.	31.8.2016		2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Digitaalisten palvelujen kehittäminen (Dipake)	Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tavoitteena on vahvistaa oppimiseen sekä erilaisiin älykkäisiin fyysisiin ja virtuaalisiin oppimisympäristöihin liittyviä palveluja, tuotteita ja teknologioita kehittävien ja tarjoavien yritysten (startup- ja pk-yritykset sekä veturiyritykset) liiketoimintamahdollisuuksia	1.9.2017	30.4.2020	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä 2.2.2. Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen
--	---	--	--	----------	-----------	--

Kielitietoisesti kouluissa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Rakenteellisenä tavoitteena on tuoda kielikasvatus ja monikielisyys näkyväksi osaksi koulujen arkea, luoda oppiva kielenopettajien verkosto, kokeilla A2-kielten varhentamista 2. luokalla sekä kehittää varhaiskasvatukseen ja alkuopetukseen soveltuvia kieli- ja kielitietoisuusmaistaisia. Pedagogiset päätavoitteet ovat uuden opetussuunnitelman mukaisen kielikasvatuksen ja kielitietoisuuden pedagogiikan kehittäminen, (vieraiden) kielten oppimisympäristön ja työtapojen kehittäminen, varhastetun kielenopetuksen pedagogiikan kehittäminen sekä monikielisyys- ja kielitietoisuuspedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa.	Hankkeen toiminta muodostuu seuraavista päätöminnoista: 1. kielitietoisuuslähettiläiden verkoston luominen ja toiminnan jalkauttaminen kouluihin 2. kielitietoisuusvastaavan tehtävän pilotointi 3. opettajien kielitietoisuuden lisääminen 4. toisiltaan oppivan kielenopettajien verkoston luominen ja toiminnan juurruttaminen 5. (vieraiden) kielten opettamisen uusien pedagogisten ratkaisujen kehittäminen ja jakaminen 6. A2 -kielten opetuksen varhentamiskokeilu ja pedagoginen kehittäminen 7. kielitarjonnan laajentamismahdollisuuksien selvittäminen 8. kieli- ja kielitietoisuusmaistiaisten testaaminen Projektin tavoitteet on kuvattu kohdassa 4. Hyötytavoitteet.	9.2.2017	31.7.2018	2.2.1 Henkilöstön osaamisen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Kielitietoisesti kouluissa II	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeen tavoitteena on tuoda kielikasvatus ja monikielisyys näkyväksi osaksi koulujen arkea, luoda oppiva kielenopettajien verkosto, jatkaa A2-kielten varhentamiskokeilua 3. luokalla sekä kehittää varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen soveltuvia kieli- ja kielitietoisuusmaistaisia.	Hankkeen toiminta vuosina 2018–2019 Hankkeen toiminta muodostuu seuraavista päätöminnoista: 1. yhteiskouluttajien toiminnan jatkaminen ja prosessikoulutusten aloittaminen kouluissa 2. kieliähteläiden toiminnan jatkaminen 3. kieli- ja kielikasvatusvastaavien tehtävänkuvan tarkentaminen ja verkoston yhteistyön tehostaminen 4. opettajien kielitietoisuuden lisääminen ja kielitietoisuuspedagogiikan kehittäminen 5. toisiltaan oppivan kielenopettajien verkoston toiminnan juurruttaminen 6. kielten opettamisen uusien pedagogisten ratkaisujen	7.3.2018	31.7.2019	

				kehittäminen ja jakaminen 7. A2 -kielten opetuksen varhentaistamiskokeilu ja pedagoginen kehittäminen 8. kielitarjonnan laajentamismahdollisuuksien selvittäminen 9. kielij- ja kielitietoisuusmaistilaisten testaaminen.				
	Turun Kielivirta	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeen toteututtua saavutetaan ainakin alla listatut hyödyt koskien toimintakulttuurin muutosta, käytänteiden jakamista, verkostoitumista ja oppilaiden motiivintä sekä opetus suunnitelmatyötä. - Turun sivistystoimen alaisuuteen muodostuu aktiivinen ja ammattitaitoinen kielluokkaopettajien verkosto. - Luodaan Turun seudun kohdekielellisten toimijoiden ja palveluntarjoajien verkosto. - Eri kielluokkien yksiköiden ja linjojen välinen yhteistyö kasvaa ja tiivistyy. - Kielluokkien oppilaista tulee entistä kielitaitoisempia ja motivoituneempia. - Kielluokkaopetuksen mukainen harrastotoimintaa tarjotaan myös ei-kielluokkalaisille oppilaille. - Uuteen opetus suunnitelmaan perehdytään erityisesti kielluokkaopetuksen näkökulmasta. - Mahdollistetaan kielluokkakäytänteiden jakaminen ja helpotetaan toisilta oppimista.	1. Oppilaiden kielluokkaiden tieteellisten tukeminen ja kielitaidon syventäminen 2. Kielluokkaopetuksen tukeminen 3. Kielluokkaopetuksen päivittäminen vastaamaan uutta opetus suunnitelmaa	17.5.2016	30.6.2018		
	Turun Kielivirta II	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeen toteututtua saavutetaan ainakin alla listatut hyödyt koskien toimintakulttuurin muutosta, käytänteiden jakamista, verkostoitumista ja oppilaiden motiivintä sekä opetus suunnitelmatyötä - Lisätään kohdekielellistä opetusta kielluokilla. - Jatketaan ja syvennetään kohdekielellisten palveluntarjoajien kanssa aloitettua yhteistyötä. - Eri kielluokkien yksiköiden ja linjojen välinen yhteistyö kasvaa ja tiivistyy. - Kielluokkien oppilaista tulee entistä kielitaitoisempia ja motivoituneempia. - Uuteen opetus suunnitelmaan perehdytään erityisesti kielluokkaopetuksen näkökulmasta. - Mahdollistetaan kielluokkakäytänteiden jakaminen ja helpotetaan toisilta oppimista. - Jatketaan kielluokkaopettajien verkoston toimintaa.			31.12.2018		
	Työelämälehti	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Työelämälehti halutaan vastata alueen kasvavan teollisuuden tulevaisuuden osajatarpeisiin. Esimerkiksi Turun ja Lounais-Suomen meri- ja valmistavan teollisuuden työllisyysvaikutus kaikkine heijastusvaikutuksineen on jopa 30 000 henkilöä 2020-luvun puoliväliin mennessä. Työtä tukemassa ovat alueen teollisuus ja työmarkkinajärjestöt.	Työelämälehti tuo tietoa niin perusopetuksen oppilaille kuin myös opetus- ja ohjaushenkilöille matematiikan ja luonnontieteiden mahdollisuuksista työelämässä sekä erityisesti eri tekniikan aloilla. Projektin tuloksena syntyy työelämälehtiin toimenkuvaa, lukion työelämäyhteydet kehittyvät, perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten tietämys tekniikan uramahdollisuuksista kasvaa.		31.7.2019		
	Sito/Kansainvälisyys	Multix - monikulttuurisen opetuksen täydennyskoulutushanke	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Kursseilla opitaan mm. uusia tapoja maahanmuuttajaoppilaiden oppimisvaikeuksien tunnistamiseen ja opettamisen eriyttämiseen. Kursseilla saadaan myös uutta mallia yhteisöllisyydestä sekä kodin ja koulun yhteistyön kehittämistä. Opettajien kielitaito paranee ja he saavat uusia kv-kontakteja.	Oppettajille tarjotaan mahdollisuus osallistua oman alansa täydennyskoulutuskursseille ulkomailta. Hankkeessa on 13 henkilökuntaliikkuvuutta. Hankkeen toteuttamisaikataulu on 1.6.2017 -31.5.2019.		31.7.2019	
	Sito/Kansainvälisyys	SUDEGO	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Projektin hyödynä Puropellon ja TSYK:n tavoitteena oleva yhteistyö tiivistyy, oppilaiden ohjaus luonnontieteiden mahdollisuuksiin tehostuu uusien mallien myötä ja opettajata saavat tietoa ja osaamista oman oppiaineensa kehittämiseen sekä mahdollisuuden jakaa omaa osaamista muille kumppaneille.	Projektin tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön luonnontieteiden opetuksen oppimateriaaleja ja - sisältöjä, jotka edistävät kestävästä kehityksestä ja oppilaiden kriittistä ajattelua liittyen kestävien ratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi projektissa kehitetään malleja, joilla oppilaiden osallisuutta ja hyvinvointia edistäviä toimintatapoja voidaan opetuksessa ottaa entistä paremmin huomioon.	13.3.2017		
	Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	Ei sitä mittaan kerhoon lähtis	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hanke tukee oppilasyhteistyöverkoston aktivoitumista, oppilahuoltotoimintaan osallistuvien sekä koulujen yhteistyötä ja erityisesti kerhotoiminnan kehittämistä erilaisissa ja erikokoisissa kouluissa. Hanke tukee sivistystoimen strategiaa sekä myös merkittävästi kodin ja koulun yhteistyötä	- hankerahotus mahdollistaa kerhotoiminnan Turussa - kerhotoimintaan osallistuvien pysyvä verkostoituminen - oppilaiden harrastusten monipuolinen ohjaaminen uusiin harrastuksiin - kerhotoiminnan toteutuminen yli koulurajojen - oppilaiden mahdollisuus vaikuttaa ikätasonsa mukaisesti koulun päätöksiin - antaa eri sidosryhmille mahdollisuus kertoa omista mahdollisuuksista ohjata oppilaita uusien harrastusten pariin	21.2.2017	31.12.2018	2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
	Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	Kerhotoiminnan kehittäminen 2018	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Kerhotoiminta tukee oppilasyhteistyöverkoston aktivoitumista ja sosiaalistumista. Hanke tukee koulun kasvatuksellisia ja opetuksellisia tavoitteita sekä sivistystoimen strategiaa. Kerhotoiminta vahvistaa kodin ja koulun yhteistyötä ja lisää oppilaiden kouluviihtyvyyttä, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta.	Hanke mahdollistaa monipuolisen kerhotoiminnan Turun perusopetuksen oppilaille. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus osallistua koulun kerhotoimintaan. Kerhotoiminnan sisällöt muodostuvat oppilaita osallistaen, jolloin kiinnittyminen	7.3.2018		2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

			myötä.	oppimisympäristöön, jossa oppilaille on käytössä henkilökohtaiset päätelaitteet (kunnan investointi). Hankkeen kohderyhmänä ovat hakijakuntien kaikki perusopetuksen koulut. Hankkeessa kootaan oppiaineryhmäkohtaisia ja monialaisia opettajajoukkoja, jotka asiantuntijoiden tukemana kehittävät luokka-asteen ja oppiainetavoitteiden mukaisesti kohdennettuja toimintamalleja, jotka konkretisoivat uuden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamista ja hyödyntävät tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia eri oppiaineissa sekä monialaisesti. Oppijäljittävyyttä tuetaan kouluissa järjestetyillä pop up – tilaisuuksilla, joissa osallistetaan oppilaita opetuksen ja oppimisen kehittämiseen sekä oman koulun oppimistiloihin luovaan käyttöön. Toimintamallit kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä OKL:n asiantuntijoiden kanssa ja tuodaan kaikkien saataville.		hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Tieto- ja viestintätekniikan opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Innostus ja innovointi (Innostus)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Peruskoulun opetussuunnitelman käyttöönotto vaatii tukitoimia. Hankkeessa tuetaan muutosta koulutuksen avulla laaja-alaisessa osaamisessa, monialaisissa oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa ja teknologiatilojen harjaannuttamisessa tekemällä ja kokeilemalla oppimisen kautta. Koulutuskokonaisuuden jälkeen opettajat osaavat suunnitella, toteuttaa ja arvioida oppilaita osallistavilla tavoilla uutta luovia innovaatiokasvatustilanteita omissa kouluissaan ja ymmärtävät projektien linkityksen opetussuunnitelman tavoitteisiin.	Koulutuskokonaisuus ohjaa opettajia ymmärtämään tekemällä ja kokeilemalla oppimisen ulottuvuudet sekä kansainvälisestä maker-kulttuurin että suomalaisesta opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista huomioivasta innovaatiokasvatuksen näkökulmasta. Opettaja ohjataan a) ymmärtämään innovaatiokasvatus osana laaja-alaisen taitojen oppimista ja monialaisen oppimiskokonaisuuksien toteuttamista b) oivaltamaan mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevaa osaamista, toimintatapoja, materiaaleja ja välineitä kokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa, c) oppimaan uusia, kokonaisuuksia monipuolista ja opetussuunnitelman tavoitteet huomioivia digitaalisen teknologian menetelmiä ja d) suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioidaan kokonaisuuksia omissa kouluissa. Koulutus tukee näin opettajia toteuttamaan oppiainerajoja rikkovia ja teknologiaa monipuolisesti hyödyntäviä kokonaisuuksia.		
Sito/Tieto- ja viestintätekniikan opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Make it now! Turku (Innostus)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Make it now! hankkeen ensimmäisenä tavoitteena on kehittää ja levittää maker-kulttuurin toteuttamista kouluissa suomalaisia ja alan kansainvälistä huippuosaamista yhdistäen. Tavoitteena on rakentaa hankkeen ensimmäisessä vaiheessa, lukuvuoden 2017-2018 aikana, maker-tekemisen perusopetuksen polku (esikoulu-9 luokat) sekä kouluissa että koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen ja oppimisympäristöt sekä kestävä kehityksen periaatteet huomioiden. Kehittämistoiminnassa hyödynnetään sekä valtakunnallisessa Innokas-verkostossa, muissa suomalaisissa verkostoissa että Innokas-verkoston yhteistyökumppanin Stanfordin yliopiston FabLearnLabin kehittämää maker-kulttuuriin suoraan liittyviä toimintatapoja. Aikaisemmin kehitettyjä toimintatapoja kehitetään edelleen oppimispokujalkun rakentamisen ja uuden opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen ja monialaisen oppimiskokonaisuuksien tavoitteiden toteuttamisen näkökulmista. Hankkeen toisena tavoitteena on kehittää suomalaista maker-tekemisen huippuosaamista (keihäänkärki) yhteistyössä Stanfordin yliopiston FabLearnLabin kanssa. Hankkeen kolmantena tavoitteena on vuosina 2018-2019 levittää hankkeen ensimmäisessä vaiheessa kehitettyjen maker-tekemisen polkuun liittyviä toimintatapoja ja käytäntöjä sekä keihäänkärkikokeilujen tuloksia valtakunnallisesti.	Hankkeen ensimmäisenä vaiheeseen (2017-2018) valitaan mm. Turusta kaksi kehittäjäjoukkoa. Kukin koulu nimeää hankkeeseen kaksi yhteyshenkilöä (yksi opettaja ja vapaa-ajan toiminnasta vastaava henkilö), jotka toimivat hanketoiminnan vastuukäyttäjinä kullakin koululla. Kehittämistyö käynnistyy hanketoimijoiden (hankkekoordinaattorit ja koulujen vastuukäyttäjät) yhteisellä tapaamisella, jossa käynnistetään maker-tekemisen perusopetuksen polun kehittäminen. Kehittämistyö toteutetaan kahtena syksinä (syksy 2017 ja kevät 2018) sekä koulujalla että koulun ulkopuolella tapahtuvana toimintana. Kehittämistoimintaa arvioidaan ja hyviä käytäntöjä koostetaan yhteisissä hanketapaamisissa syksien lopussa (tammikuu 2018 ja elokuu 2018).	8.5.2017	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TAE 2019	Palvelualueen tavoite TA 2019
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	Sivistystoimiala säilyy kyselyissä kärkipaikalla Turussa	<i>Palvelualueen tulokset paranevat kyselyissä.</i>
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Riittävän ja monipuolisen sisäisen koulutustarjonnan turvaaminen	<i>Seurantajärjestelmä kehittynyt.</i>
Turku on vetovoimainen työnantaja	Hakijoiden määrä pysyy vähintään nykytasolla	<i>Hakijoiden määrä pysyy vähintään ennallaan.</i>
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TA 2018	TA 2019
Työnantajan suosittelu (suosittelee %)	76 %	75 %	80
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,29	3,30	3,5
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	86 %	85 %	90 %
Työpaikan ilmapiiri	3.8	3,8	3,9
Lisätietoja:			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	Arvio TOT 2018	TA 2019	Seurattavali
Perusopetuksen oppilaskohtaiset kulut (Sisältäen erityisopetuksen ja sairaalaopetuksen)		8088	8020	8050	8050	8040	1 v.

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus